

Badania CKE współfinansowane przez Europejski Fundusz Społeczny w latach 2005-2006

Program: Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 – 2006
Priorytet 2: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Działanie 2: Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy
Schemat b: Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia

BADANIA DOTYCZĄCE WYNIKÓW EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH

Na początku 2005 r. Centralna Komisja Egzaminacyjna przygotowała projekt badań nad wynikami egzaminów zewnętrznych. Został on zatwierdzony w lipcu 2005 r. Realizacja projektu zapewni systemowi egzaminacyjnemu metodologię porównywania i komunikowania wyników egzaminów, da też możliwość wdrożenia lub pogłębienia badań nad uwarunkowaniami różnicowania wyników, a także ich implementacją i wykorzystaniem.

Projekt realizowany jest dwutorowo: badania metodologiczne o charakterze eksploracyjnym i weryfikacyjnym prowadzone są przez dwa zespoły ukonstytuowane przy CKE, natomiast badania praktyczne o charakterze rozpoznawczym bądź oceniającym zostały zlecone zewnętrznym podmiotom badawczym.

Badania te obejmą następujące obszary:

Badania prowadzone przez	
zespoły metodologiczne	zewnętrzne zespoły badawcze
<ul style="list-style-type: none">○ Porównywanie i skalowanie wyników egzaminów zewnętrznych.○ Prognozowanie i komunikowanie wyników egzaminów zewnętrznych.	<ul style="list-style-type: none">○ Uwarunkowania różnicowania wyników egzaminów zewnętrznych w kontekście rozwijania u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia.○ Wykorzystywanie wyników egzaminów zewnętrznych w procesie podnoszenia efektywności pracy szkoły ponadgimnazjalnej.○ Osiągnięcia polskich uczniów badane w programach międzynarodowych a wyniki egzaminów zewnętrznych.○ Porównywalność wyników pracy egzaminatorów matury oraz egzaminu zawodowego.

- [Szczegółowy spis badań](#)

Opiekunem naukowym projektu jest prof. zw. dr hab. Bolesław Niemierko. W Centralnej Komisji Egzaminacyjnej opiekę nad projektem sprawują: dyrektor Marek Legutko, wicedyrektor Maria Magdżiarz, kierownik Wydziału Badań i Ewaluacji Zofia Lisiecka – autorka programu i koordynator merytoryczny oraz zarządzająca projektem Agnieszka Pfeiffer.

W skład zespołów metodologicznych wchodzi:

I ZESPÓŁ ds. METODOLOGII PORÓWNYWANIA WYNIKÓW EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH

Koordynator: dr Henryk Szaleniec, OKE Kraków

Członkowie:

Zespół badawczy:

- dr Barbara Ciżkowicz – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy
- Marcin Smolik – Zakład Metodyki Nauczania Języka Angielskiego, UMCS Lublin
- Dorota Węziak – Instytut Statystyki i Demografii Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
- Władysław Maşior – konsultant w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Bielsku-Białej
- Anna Dubiecka – st. egzaminator w Wydziale Sprawdzianów i Egzaminów OKE w Krakowie
- Barbara Przychodzeń – kierownik Wydziału Badań i Analiz OKE w Gdańsku
- Marcin Wroński – specjalista w Wydziale Badań i Analiz OKE w Jaworznie
- dr Tadeusz Mosiek – Wydział Egzaminów dla Uczniów Gimnazjów CKE
- Danuta Grabowska – st. ekspert w Wydziale Sprawdzianów dla Uczniów Szkół Podstawowych CKE
- Helena Jędrasik – st. ekspert w Wydziale Sprawdzianów dla Uczniów Szkół Podstawowych CKE
- Jolanta Walczak – st. ekspert w Wydziale Sprawdzianów dla Uczniów Szkół Podstawowych CKE
- Dominik Mytkowski – st. ekspert w Wydziale Badań i Ewaluacji CKE

Zespół doradczy:

- prof. dr hab. Kazimierz Ciżkowicz – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy
- Michał Daszkiewicz – Zakład Diagnostyki Edukacyjnej Uniwersytetu Gdańskiego
- Elżbieta Ostaficzuk – Biuro Edukacji m. st. Warszawy, doradca metodyczny
- Ewa Ludwikowska – konsultant w Kujawsko-pomorskim Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszcy
- Grzegorz Gaworski – Kuratorium Oświaty w Łodzi, wizytator
- Beata Trzcińska – Wydział Matur CKE

II ZESPÓŁ ds. METODOLOGII PROGNOZOWANIA I KOMUNIKOWANIA WYNIKÓW EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH

Koordynator: dr Roman Dolata, Uniwersytet Warszawski

Członkowie:

Zespół badawczy:

- dr Maciej Jakubowski – Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego
- dr Krystyna Maria Szmigel – kierownik Wydziału Badań i Analiz OKE w Krakowie
- dr Arleta Poręba-Konopczyńska – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze, konsultant
- dr Ewa Stożek – Wydział Badań i Analiz OKE Łódź
- dr Michał Federowicz – Instytut Filozofii i Socjologii PAN
- dr Jacek Haman – Instytut Filozofii i Socjologii PAN
- Anna Rappe – Wydział Badań i Analiz OKE Kraków
- Łukasz Mazur – student psychologii na Uniwersytecie im. Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie; mgr matematyki
- Jolanta Czarnotta-Mączyńska – st. ekspert w Wydziale Badań i Ewaluacji CKE
- Małgorzata Lipska – starszy ekspert w Wydziale Badań i Ewaluacji CKE
- Artur Pokropek – student pedagogiki na Uniwersytecie Warszawskim

Zespół doradczy:

- prof. Ireneusz Bialecki – Uniwersytet Warszawski, dyrektor Centrum Badań Polityki Naukowej Szkolnictwa Wyższego
- dr Jacek Strzemieczny – dyrektor Centrum Edukacji Obywatelskiej
- dr Zdzisław Głowacki – Oficyna Wydawnicza „Tutor”
- dr Karolina Kusiak – Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji TWP
- dr Małgorzata Latoch-Zielińska – Zakład Metodyki Języka Polskiego UMCS w Lublinie
- dr Wioletta Kozak – Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Lublinie, doradca metodyczny
- dr Teresa Wejner – Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Polskie Towarzystwo Dysleksji
- Kinga Mędrzak – Ministerstwo Edukacji Narodowej

- o Grażyna Czetwertyńska – pracownik Centrum Edukacji Obywatelskiej
- o Agnieszka Sułowska – nauczycielka matematyki, współpracownik Instytutu Filozofii i Socjologii PAN (program PISA)
- o Izabela Suckiel – Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie, konsultant
- o Ewa Gałęska – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, doradca metodyczny
- o Elżbieta Jaworska – Biuro Edukacji m. st. Warszawy, doradca metodyczny
- o Małgorzata Boba – st. egzaminator w Wydziale Sprawdzianów i Egzaminów OKE Kraków
- o Elżbieta Prószyńska – kierownik Wydziału Badań i Analiz OKE w Łomży
- o Łucja Żur – kierownik Wydziału Badań i Analiz OKE w Jaworznie
- o Teresa Chrostowska – kierownik Wydziału Egzaminów dla Uczniów Gimnazjów CKE
- o Agata Wiśniewska – kierownik Pracowni Informatycznej CKE
- o Beata Dobrosielska – Pracownia Informatyczna CKE

W wyniku realizacji projektu dotychczas wykonano następujące zadania:

1. Zainspirowanie badań nad wynikami egzaminów zewnętrznych, diagnoza potrzeb, zasobów i możliwości badawczych – konferencja informacyjno-promocyjna dla szkół wyższych i instytucji badawczych (czerwiec 2005).

[sprawozdanie z konferencji](#)

2. Szkolenie metodologiczne z zakresu klasycznej i probabilistycznej teorii testu, przeprowadzone w sierpniu 2005 przez prof. Normana Verhelsta, eksperta CITO (ośrodek egzaminowania w Holandii).

[polecana literatura:](#)

http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/education/Languages/Language_Policy/Manual/9srefsupl.asp - tu: [Section C](#) - Classical Test Theory by Norman Verhelst, [Section G](#) - Item Response Theory by Norman Verhelst

3. Ukonstytuowanie się zespołów metodologicznych; przyjęcie programów działania zespołów, zaplanowanie badań, podział zadań (wrzesień 2005).

4. Przygotowanie, ogłoszenie i przeprowadzenie negocjacji w sprawie realizacji badań przez podmioty zewnętrzne (grudzień 2005 – marzec 2006).

Powyższe postępowanie w sprawie zamówień publicznych wyłoniło wykonawców następujących badań:

- *Uwarunkowania ekonomiczne, geopolityczne, społeczne i psychologiczne zróżnicowania wyników egzaminów zewnętrznych* – PENTOR SA
- *Wykorzystywanie wyników egzaminów zewnętrznych w procesie podnoszenia efektywności pracy szkoły ponadgimnazjalnej* – PUBLIC PROFITS Sp. z o.o.

5. Przygotowywanie rozwiązań metodologicznych w zakresie porównywania i komunikowania wyników; badania trafności metod (październik 2005 – maj 2006).

O metodologii komunikowania wyników szkoły z użyciem wskaźnika edukacyjnej wartości dodanej (EWD) patrz: *Egzamin. Biuletyn Badawczy CKE, 8/2006*

6. Przygotowanie, ogłoszenie i przeprowadzenie ponownych negocjacji w sprawie realizacji przez podmioty zewnętrzne badań nad uwarunkowaniami pedagogicznymi wyników egzaminów, porównywalnością wyników pracy egzaminatorów oraz osiągnięciami polskich uczniów w kontekście wyników badań międzynarodowych (marzec 2006 – czerwiec 2006).

W drodze negocjacji wyłoniono wykonawcę badania *Osiągnięcia polskich uczniów w kontekście wyników badań międzynarodowych*. Jest nim Instytut Filozofii i Socjologii PAN

7. Realizacja badań terenowych w szkołach (czerwiec 2006)

Przeprowadzono następujące badania terenowe:

- Trafność wskaźnika edukacyjnej wartości dodanej – próba badawcza: 50 gimnazjów, 40 liceów; 6000 uczniów, 90 wizytatorów; wykonawca: Polskie Towarzystwo Socjologiczne

- Zrównanie wyników sprawdzianu 2006 – próba badawcza: 150 gimnazjów, 2x3750 uczniów; wykonawca: Pracownia Badań Społecznych w Sopocie
- *Uwarunkowania ekonomiczne, geopolityczne, społeczne i psychologiczne zróżnicowania wyników egzaminów zewnętrznych* – próba badawcza: 120 szkół, 2400 uczniów, 1000 rodziców, 1120 nauczycieli i dyrektorów szkół; wykonawca: PENTOR SA
- *Wykorzystywanie wyników egzaminów zewnętrznych w procesie podnoszenia efektywności pracy szkoły ponadgimnazjalnej* – próba badawcza: 20 szkół, 80 nauczycieli i dyrektorów szkół, 60 rodziców; wykonawca: PUBLIC PROFITS Sp. z o.o.

BADANIE UMIEJĘTNOŚCI PODSTAWOWYCH WŚRÓD UCZNIÓW III KLASY SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Celem projektu jest przeprowadzenie badań wybranych umiejętności i postaw uczniów klas trzecich szkoły podstawowej. Badania uwzględnią będą różnorodne uwarunkowania osiągnięć uczniów: indywidualne, szkolne i środowiskowe, gdyż w przypadku dziesięciolatków wpływ ich jest wyjątkowo silny. Badania przeprowadzone na reprezentatywnej próbie dziesięciolatków pozwolą opisać osiągnięcia uczniów kończących I etap kształcenia. Po reformie systemu edukacji w 1998 roku w Polsce nie prowadzono badań umiejętności i postaw tych uczniów o takim zasięgu. Brak informacji o efektach kształcenia w klasach I – III znacznie utrudnia opis osiągnięć uczniów w klasach IV – VI. W projekcie uwzględnione będą też rezultaty międzynarodowych badań diagnozujących osiągnięcia uczniów PIRLS i PISA.

Przewidziano następujące etapy realizacji projektu:

Etap I.

- Zbadanie opinii nauczycieli kształcenia zintegrowanego dotyczących zakresu treści kształcenia w klasach I - III, wymagań edukacyjnych oraz osiągnięć ich uczniów.
- Nakreślenie sylwetki ucznia kończącego pierwszy etap kształcenia w zakresie jego wiedzy i postaw.
- Określenie umiejętności podstawowych, które będą poddane badaniu.
- Wskazanie uwarunkowań zróżnicowania osiągnięć uczniów, które będą brane pod uwagę w interpretacji wyników badań.
- Dobór próby badawczej.
- Opracowanie metodologii badań oraz narzędzi badawczych. Standaryzacja narzędzi.

Etap II.

- Przeprowadzenie badań pilotażowych oraz pierwszej części badań (badania ilościowe).
- Pierwsze analizy i przygotowanie koncepcji badań jakościowych. Pierwszy raport cząstkowy.

Etap III.

- Przeprowadzenie badań jakościowych (case study) pogłębiających wiedzę o procesie kształcenia i osiągniętych rezultatach z uwzględnieniem wyników badań ilościowych.

Etap IV.

- Przygotowanie raportu końcowego.
- Upowszechnianie wyników badań.

Do realizacji projektu powołany został zespół badawczy w składzie:

Koordynator: dr Mirosław Dąbrowski – Uniwersytet Warszawski

Członkowie:

- dr hab. Stanisław Dylak – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- dr Małgorzata Żyto – Uniwersytet Warszawski
- dr Maria Szymczak – Uniwersytet Łódzki, Instytut Socjologii
- Dariusz Świątek – IGiPZ PAN, Warszawa
- Ewa Kuna – dyrektor Zespołu Szkół w Puchaczowie
- Bożysława Jaworska-Posiła – niezależny ekspert
- Małgorzata Wawrowska – pedagog szkolny, SP 1 w Aleksandrowie Łódzkim

Obsługa projektu prowadzona jest przez Agnieszkę Pfeiffer, koordynatora CKE.